ПРОВІДНИКИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ НА УКРАЇНІ

(з ілюстраціями)

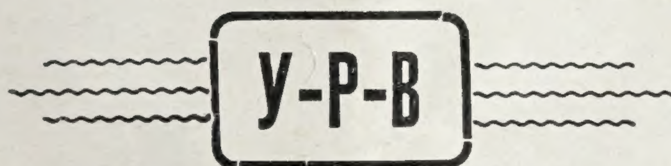

ЦІНА 10 ЦЕНТІВ.

Накладом
"УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТИЙ"
Вінніпег, Ман., Канада.
1921.

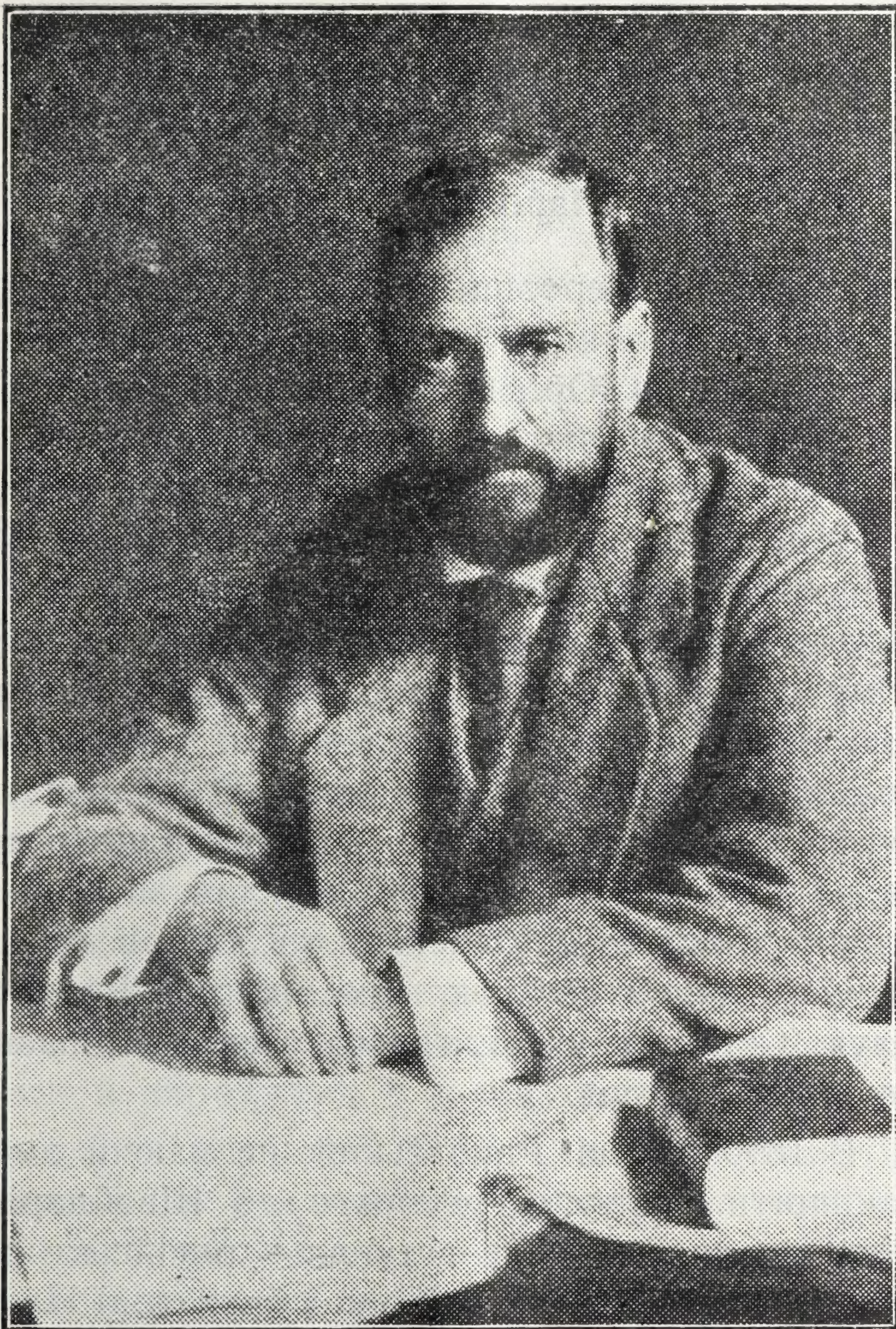
ПРОВІДНИКИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ НА УКРАЇНІ

(з ілюстраціями)

Ціна 10 центів.

Накладом
"УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТИЙ"
Вінніпеґ, Ман., Канада.
1921.

Х. Ю. РАКОВСЬКИЙ
Голова Ради Народних Комісарів України.

Х. Ю. РАКОВСЬКИЙ

Голова Ради Народних Комісарів України.

Нинїшний керовник комунїстичного будівництва на Українї Голова Ради Народних Комісарів Християн Юрієвич Раковський народив ся 1. серпня 1873 року в маленькому болгарському місті Котел. Походить він з старинної, відомої в історії балканського революційного руху болгарської родини Раковських, що з початку 19 столїтя відограла керовничу ролю в революційному русї Балкану взагалї, і в історії Болгарії зокрема. Спадкоємно перенявши революційні родинні традиції, тов. Раковський ще юнаком був позбавлений з 6 кляси ґімназії жадного права на дальше продовжене навчаня за соціялїстичну пропаґанду, переклад та розповсюджене соціялїстичних книжок, як напр. "Розвиток Наук. Соціялїзму" Енґельса, за орґанїзацію революц. гуртків.

В 1890 р. тов. Раковський, не маючи змоги закінчити освіту, переїзджає до Швайцарії в Женеву, де зараз же вступає в російську соц. дем. орґанїзацію, на чолї якої були тодї Плеханов, Засулїч, Аксельрод. Через Плеханова він звязуєть ся з міжнародним робітничим рухом.

На протязі семи років він завдяки переслідуванням ріжних влад перебував в університетах Швайцарії, Німеччини та Франції. В 1892 р. женевська влада арештує тов. Раковського, обвинувачуючи його в замаху на одного рос. провокатора. З Берліна поліція висилає його за участь в робітничому німецькому та російському соц.-дем. русі. Нарешті, французька влада дозволила тов. Раковському вчитись, але під пильним доглядом поліції.

Працюючи в російських, французьких, німецьких, швайцарських та инших орґанізаціях, тов. Раковський не забуває й своєї першої батьківщини — Болгарії, для якої видає в Женеві болгарський журнал “Соціял-Демократ”, та через часопись “Форвертс” (німецьку) — керує соціялістичними часописями в самій Болгарії. Закінчивши медичний факультет 1897 р., тов. Раковський написав блискучу докторську дісертацію, в якій дає марксістське пояснене злочинности й виродженя, і яка відома в Росії в перекладі Олексієва. Тоді-ж, повернувши до Болгарії, де розпочалась боротьба проти рос. царизму, тов. Раковський орґанізує по всій країні низку мітинґів, підіймає кампанію в пресі й випускає величезну історичну працю “Про російську політику на сході”. З огляду на те, що

територія, де жила родина тов. Раковського, була занята Румунами, він був змобілізований на військову службу, де також продовжував соціялістичну пропаґанду.

В 1900 р. тов. Раковський перебираєть ся вперше до Росії, але його зараз же арештують і відправляють через Ревель до Німеччини, де він закінчив відому працю "Сучасна Франція", що вийшла під псевдонімом "Інсаров". Щоби примкнути до робітничого руху Франції, тов. Раковський поступає до париського університету на юридичний факультет, через рік знову перебираєть ся до Росії і знову через заходи поліції примушений був виїхати. Роки 1900—3 тов. Раковський проводить в кипучій літературно-публіцистичній праці, працюючи в російських марксістських журналах "Нове Слово", "Начало", друкує в першому числі "Іскри" звіт про міжнародний соціялістичний зїзд в Парижі в 1900 р. З 1904 р. починаєть ся "румунський період", коли тов. Раковський засновує в Румунії соціялістичну партію, зліквідовану було соц.-дем. інтеліґентами.

Починаєть ся божевільне переслідуване його румунським урядом та буржуазією, і в 1907 р. тов. Раковського за селянське повстане арештують, позбавляють політичних прав і закрива-

ють візд до Румунії. За тов. Раковським повстає весь зорґанізований румунський пролетаріят, він двічі повертаєть ся до Румунії з метою аґітувати шляхом судового процесу над собою, але румунський уряд не дає йому сієї можливости і намагаєть ся вислати його за кордон; сумежні держави не приймають відомого тепер усьому західному пролетаріятові революціонера і румунський уряд хоче покінчити з ним розстрілом. Се викликає в Букарешті повстанє робітників, що закінчило ся кровавою сутичкою, де лягло більше 50 робітників та поліції. Коли тов. Раковського хотіли вивезти з Букарешту, робітники розібрали шини і уряд, не маючи сили, сам просив тов. Раковського вплинути на робітників і дав згоду повернути йому всі права, що й було зроблено в 1912 р.; се було блискучою перемогою робітничої партії над румунською оліґархією.

За “румунського періоду” тов. Раковський поновив тісний звязок з рос. революційним рухом. В 1905 р. він пробираєть ся на повставший броненосець “Князь Патьомкін, і схиляє пов ставших матросів не піддавати ся, а їхати до Батуму на допомогу страйкувавшим тодї там робітникам. Потім він подбав про долю повстанців, що залишили ся в Румунії, чим викли-

кав нове переслїдуванє і мусів виїхати в 1907 роцї і поновити звязок з західним революційним рухом, тодї-ж знову повернув ся до Болгарії, де заснував ґазету "Вперед".

Напередоднї балканської війни тов. Раковський обєднує соціялїстичні партії Балкану проти балканського націоналїзму. Завершенє сієї думки йому вдало ся провести на Букарештанському Конґресї лївих соціялїстичних партій Балкану, який підготовив ґрунт для майбутнього Інтернаціоналу і ціммервальдської конференції.

Підчас европейської війни румунський уряд вживає низу ганебних переслїдувань проти тов. Раковського як в пресї, так арештами та поліційними збройними нападами (один раз тов. Раковський був поранений).

За липневими демонстраціями в Ґалаці слїдкував російський уряд і його посланник Поклєвський телеґрамою від 17. червня 1916 року оповіщає уряд так: "За виступи в Ґалацї румунський уряд усунув з посади префекта Гуса, перемістив прокурора суду і передав до суду Раковського і головних проводарів манїфестації синдикалїстів. Останні вчинили многолюдні збори з протестом проти пролитя крови в Ґалацї і взагалї проти війни". Сї манїфестації бу-

ли остільки ґрандіозні і погрозливі, що румунський уряд мусів звільнити тов. Раковського як і инших. Коли з оголошенєм Румунією війни робітники були зорґанізовані, уряд знову арештував т. Раковського.

Сі події і особливо Ціммервальдська Конференція, учасником і ініціятором якої разом з тт. Лєніном і Троцьким був тов. Раковський, викликали проти него шалений похід европейської імперіялістичної преси всіх країв, особливо французької, італійської та російської. З вязниці визволила тов. Раковського російська революція — 1. мая 1917 р., коли російський ґарнізон м. Яс випустив політичних вязнів під носом румунського короля і його шпиків. Російський посланник Маслов в тайній телеґрамі доносив так: "Вчера 1. мая відбув ся в Ясах мітінґ російської залоги; маніфестанти в цілковитому порядку без краю тягли ся вулицями з червоними прапорами, на яких були написи по російськи і румунськи. Підчас маніфестації війська зупинили ся на майдані, куди привезли на автомобілі тільки що визволеного з вязниці румунського соціяліста Раковського, який в короткій промові привитав салдатів з волею. Раковському відповідав на французькій мові російський унтер-офіцир Гілєр, скінчивший свою

промову побажанєм, аби і з румунським королем Фердинандом сталось те, що і з російським царем, і щоб на Балканах скорійше здійснила ся федерація демократичних републик. З майдану салдати повезли Раковського до Уґен. Розмовляючи зі мною румунський міністер висловлював жаль і обвинувачував своїх поліцаїв за невиконанє наказу про вивіз Раковського до маніфестації 1. мая". Треба додати, що ся спромога не вдала ся через те, що тов. Раковський своєчасно "тяжко захорів".

Від того часу і починаєть ся російсько-український період діяльности тов. Раковського. Прибувши до Одеси, тов. Раковський зорґанізував безліч мітінґів, зборів, лекцій, на яких він проводив свої лозунґи "Геть війну", чим викликав переслідуванє і наклепи як тимчасового уряду, так і угодовської преси, і швидко, за переїздом до Петрограду попав в список "дванайцяти", арешту яких вимагав Бурцев, а також румунський уряд. В тайній переписці міністра закордонних справ Терещенка та Керенського (телеґр. Керенського від 30. серпня на імя Наштабу Ставки) вживали ся заходи, аби положити кінець діяльности тов. Раковського. Відомий ґенерал Лукомський підчас корніловського виступу видав наказ про арешт тов. Раковського,

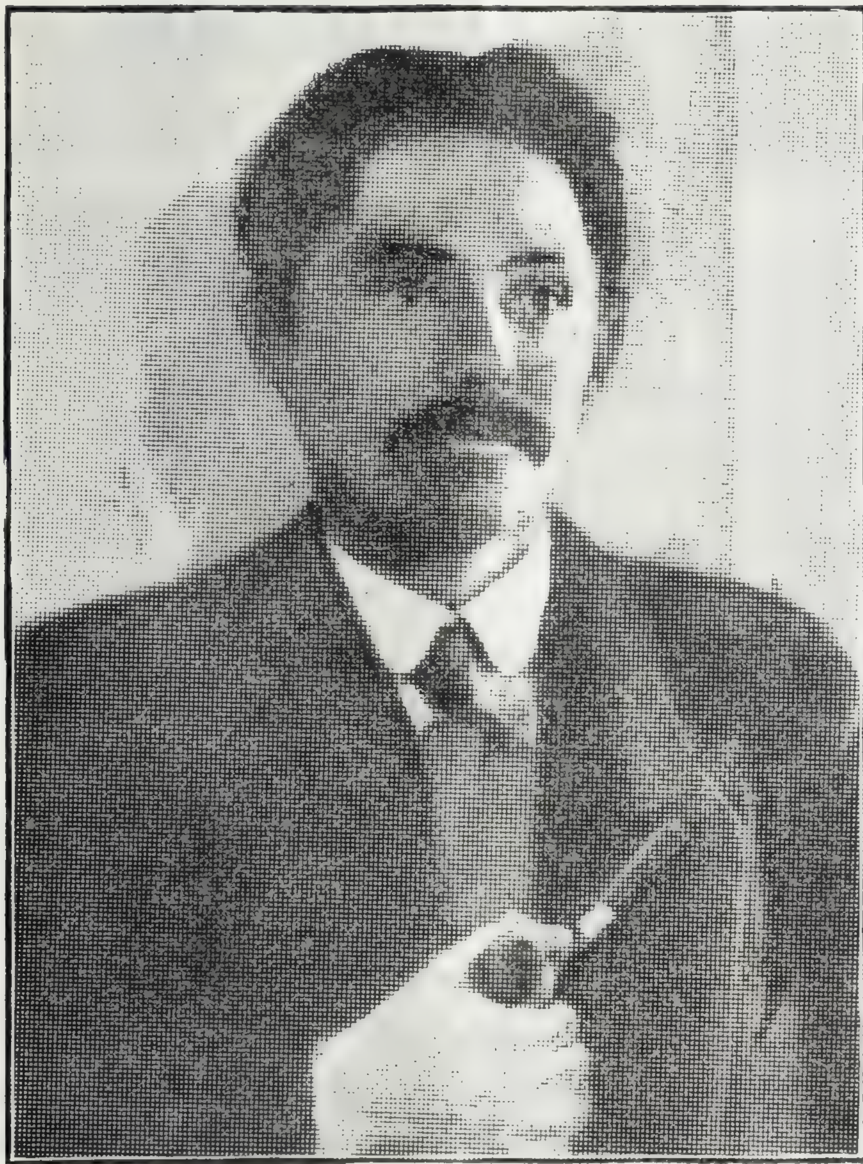
але здійснити сього не вдало ся за ліквідацією корніловщини. Довідавшись про сей наказ, тов. Раковський перебрав ся на Сестрорецкий завод, а потім до Кронштаду.

Жовтнева революція застає тов. Раковського в Штокгольмі, відкіля він надіслав своє привитанє і солідарність з лозунґами революції. Повернувши до Росії, тов. Раковський командирується до Одеси і Севастополя з відділом матросів для ліквідації контрреволюції в Румунії і на Україні. Повернувши до Москви тов. Раковський знову появляєть ся на Україні разом з т. Мануїльським, в ролї голови мирової делеґації. Ся праця Раковського відома всім.

По закінченю переговорів тов. Раковський делеґуєть ся в склад Рос. Рад. Посольсьтва до Німеччини. Через деякий час він знову їде до Німеччини від Ц. В. К. разом з тов. Йоффим, Радеком, Бухаріном, Ігнатовим і Мархлевським, але в Вільні вони були арештовані і примушені повернути до Росії.

В січни 1919 року по постанові Ком. Парт. (большевиків) України тов. Раковського викликають для праці на Україні і III. Зїзд Рад — затверджує його Головою Раднаркому. З поверненєм Радянської влади, після розбитя Денікіна, тов. Раковський знову стає Головою Рад-

наркому, являючись одночасно Народним Комісаром закордонних справ, членом Ц. К. К. П. У. і членом Виконкому III. Ком. Інтернаціоналу.

Д. З. МАНУЇЛЬСЬКИЙ

Народний Комісар Земельних Справ України.

Д. З. МАНУЇЛЬСЬКИЙ

Народний Комісар Земельних Справ України.

Д. З. Мануїльський, Українець, родом з с. Святець, Кременецького повіту на Волині, селянин, в сімї волостного писаря, родив ся в 1883 роції. Тяжка доля селян , вічних кріпаків польських панів, катоване їх по приговору волостного суду, — глибоко вразили дитячу душу, викликали огиду до істнувавшого тоді соціяльного ладу. Заходами народного учителя, підмітившого живий огник в хлопяти, Д. З. пощастило попасти до Острожської ґімназії, де, говорить Д. З. — "я вперше відчув нерівність в істнуючому тоді політичному і соціяльному укладі з боку своїх одношкільників, синків польських поміщиків, які відносили ся до мене, як до пролетара, з великим призирством".

Релїґійно-поліцейський лад школи, тюремний режім адміністрації примушували шукати повітря за її мурами, де також дбайливо пильнувало начальницьке око, яке скоро зробило трус у Д. З., і аби припинити "розпусту", викинуло з школи. До сього-ж часу належить засноване тов. Мануїльським перших революційних гуртків в Староконстантиновському повіті

з селян. Літературу добував з Галичини з видань “Революційної Української Партії—(“Єрупе”). Чимало видатних радянських робітників на Волині вийшло з тих гуртків і вони добре памятають тов. Мануїльського.

В 1904—5 роках бачимо тов. Мануїльського серед петроградських орґанізацій, на демонстраціях проти японської війни, на мітінґах, разом з майбутним главковерхом тов. Криленком, як члена аґітаційної колеґії Петр. Ком. Р.С.-Д.Р.П. (большевиків). На початку 1905 р. делеґуєть ся в Кронштад в нелеґальні орґанізації серед військових, і після збройного виступу матросів (19—20 липня) арештовуєть ся й заточуєть ся в кронштадську кріпость. Далі тов. Мануїльського засилають до Якутського краю, але з дороги йому пощастило втікти, перебрати ся до Київа і знову розпочати нелеґальну працю серед військових.

За неможливістю нелеґально жити в Київі, Д. З. перебираєть ся за кордон до Парижа, де працює в партійній пресі під псевдонімом “Іван Безрідний”. На початку імперіялістичної війни засновує в Парижі разом з т. Антоновим-Овсієнком інтернаціоналістичну ґазету “Голос”, після закритя якої франц. урядом працює разом з тов. Троцьким в ґазеті “Наше Слово”.

На початку революції повертаєть ся до Петрограду, де по призначеню партії послідовно займає посади — члена Петроградської Мійської Управи, головою якої був Всерос. староста тов. Калінін, далі — заступника Народного Комісаря Продовольчих справ в Росії, потім в 1918 р. разом з тов. Раковським делеґуєть ся для мирових переговорів на Україну, де на протязі 8-ми місяців підготовляє українську революцію. В сучасний момент — член Ц.К. К.П.У. і Нарком. Земельних Справ на Україні.

ОЛЕКСАНДЕР ШУМСЬКИЙ

Член Президії Центр. Виконавчого Комітету Рад України.

ОЛЕКСАНДЕР ШУМСЬКИЙ

Член Призидії Центр. Виконавчого Комітету Рад України.

Олександер Шумський (партійне назвиско О. Боровий), син безземельного бідного селянина з Волині, народив ся в 1890 році. Тягар сільської підяремної праці зазнав тов. Шумський, добуваючи шматок хліба — пастухом. Випручуючись з тисків соціяльного та політичного гнету тов. Шумський прокладав шлях до освіти і на шіснайцятому році скінчив двоклясову школу. Але його тягнуло далї і на двайцятому році він кидає село й попадає до Житомира, де й вступає в соц. дем. робітничий гурток, знайомить ся з партійними робітниками, що прокладали шлях до перемоги працюючих над експльоататорами.

З переїздом до Москви тов. Шумський з природним йому завзятєм прокладає шлях до освіти, витримує іспит середної школи і вступає до Ветеринарного Інститута. В Москві звязуєть ся з студентами Українцями і в 1913 році вступає до партії українських соціялістів революціонерів, в 14 році аґітує серед московських робітників проти війни, яка примушує його хо-

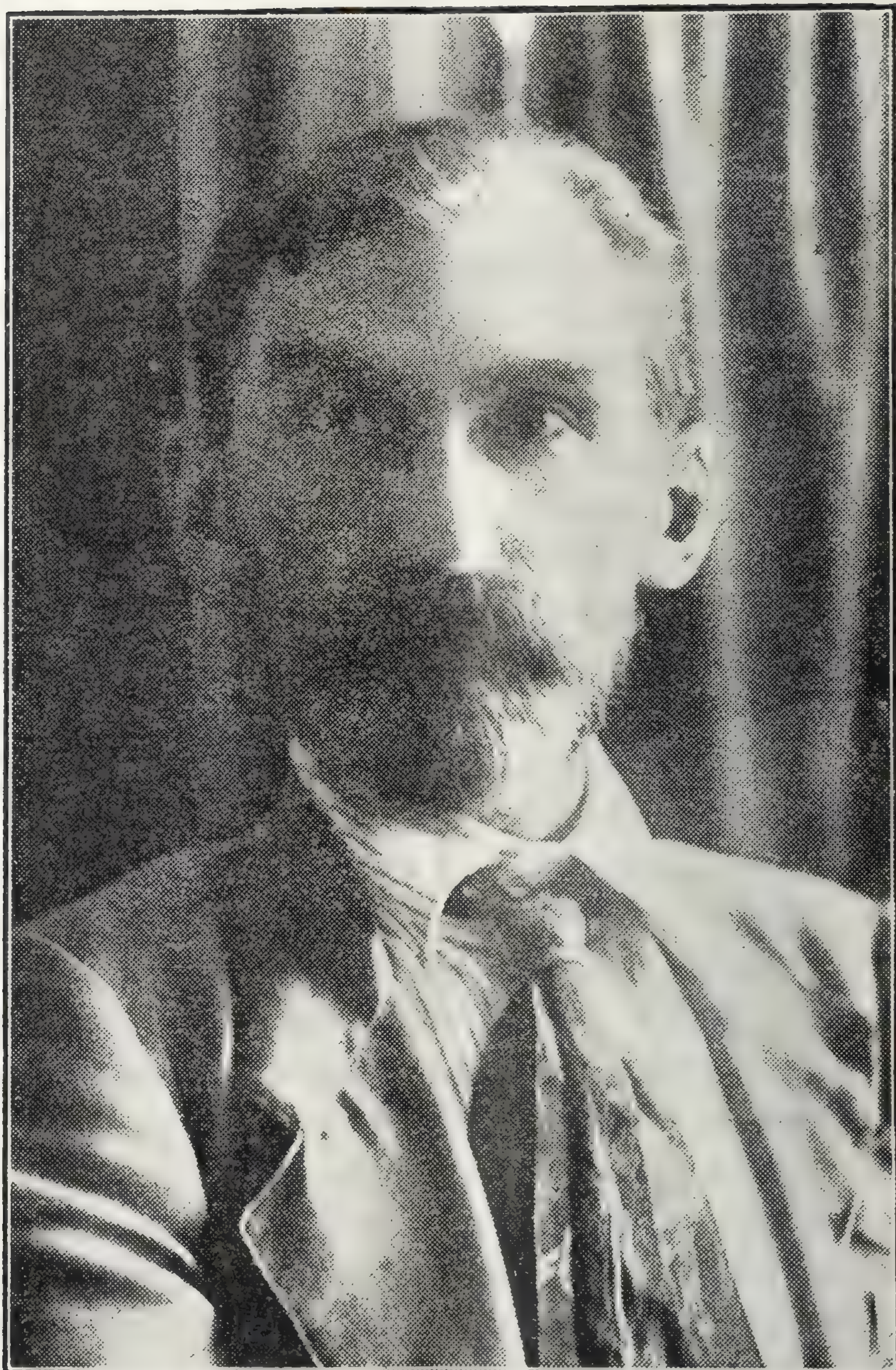
вати ся від мобілїзації, і в 16 році він мандрує в Закаспійський край.

Лише після революції, в цвітни 1917 року, тов. Шумський повертає на Україну, де й кидаєть ся в вир революції. Будучи членом Ц. К. Укр. П. С.-Р. і Членом Центр. Ради він займає ліве крило, і в той час, коли його тт. по партії засіли на міністерські посади (Голубович і инші), тов. Шумського разом з 9. другими тов. арештує Центр. Рада і засуджує на розстріл за большевизм.

За гетьмана тов. Шумський, разом з иншими росколює У.П.С.-Р. і се ліве крило — Укр. П. С.-Р. (комунїстів-боротьбістів) — за його ініціятивою веде переговори з комунїстами-большевиками про злитє.

Нарештї в мартї 1920 р., тов. Шумський, яко член Ц. К. Укр. Ком. Парт. (боротьбістів) остаточно досягає своєї мети — злитя всіх комунїстичних сил України в одну партію комунїстів-большевиків.

В радянському будівництві тов. Шумський займав низку відповідальних репрезентацій: торік був Народним Комісарем Освіти (після тов. Затонського), тепер є членом Ц. К. К. П. У. і членом президії В. Ц. В. К.

М. СКРИПНИК
Народний Комісар Державної Контролі.

М. СКРИПНИК

Народний Комісар Державної Контролї.

Микола Олексїєвич Скрипник народив ся 9. січня 1872 р. в селї Ясиноватому, Катеринославської ґуб. Син залїзничого службовика. Вчив ся з початку в сїльській двоклясовій школї, а потім в реальній школї, звідки був виключений за участь в нелеґальних гуртках. Потім, служачи і працюючи, здав іспит з реальної школи і вступив до Петроградського Технольоґічного Інститута, котрого через арешти і засланя не скінчив.

Партійний марксівський світогляд здобув в 1897 р.; до того часу брав участь в радикальній українській партії. З початку працював самотужки в невеликих гуртках Харківської, Новгородської і Катеринославської ґуберній. В Петроградї обминув "Союз борбы за освобожденіе рабочого класса", котрий подїляв тодї погляди "економістів" а приєднав ся до обєднаної орґанїзації соціял-демократичної партії "Рабочее знамя" і робітничої орґанїзації "Соціялїст", котрі стояли на точцї погляду революційній. Після заснованя в 1901 р. петроградського відділу орґанїзації "Іскра" вступив в йо-

го склад і працював там до засланя в Якутський край в 1902 р. В дорозї біля Лєни втїк, і з того часу працював нелеґально. Повернувши з Сибіру працював з початку в Саратівському комітеті партії, а звідти виїхав у Катеринбурґ з мандатом на утворенє там партійного комітету і вилученє соціял-демократів з обєднаного "Уральського союза соціял-демократів і соціялїстів-революціонерів". Потім працював в Одеському і Катеринославському партійних комітетах. В червнї 1904 р. в дорозї на південну конференцію большевицьких комітетів був арештований у Катеринославі і висланий на 5 років до Кемського краю, Архангельської ґубернії, але не доїхавши втїк з Онеґи в Одесу, звідки 1905 р. був післаний на 3-ий партійний зїзд. Потім працював в Петроградському, Рижському і Ярославському Комітетах, 1906 р. був висланий з Ярославля на 5 років у Туруханський край, але з дороги втїк і працював у Красноярську, де був арештований 1907 р. на виборчих зборах до другої Державної Думи. З Туруханського краю втїк, зробивши 1.200 верств пішки і на човнї. З 1907 до 1909 р. працював у Петроградському і Московському Комітетах. Одночасно з дорученя партії проводив її леґальну і напів нелеґальну роботу в професійних орґанізаціях і

кооперативах. Після повороту з обїзду партійних орґанізацій на Уралї був в 1909 р. арештований в Петроградї і засланий у Вілюйськ, Якутського краю, де й пробув до кінця 1913 р. Повернувши з засланя редаґував партійний орґан "Вопросы страхованія" а з початку 1914 р. став членом редакції "Правди". На початку липня в часї петроградського загального страйку був арештований в редакції і висланий до Мошанська, Тамбовської ґуб. Там після мартової революції заложив партійну орґанїзацію і скликав раду робітничих депутатів, де й головував, доки як большевик не стратив служби в банку. Повернувши до Петрограду, став секретарем Петроградської Центральної Ради фабрично-заводських комітетів. Разом з тим провадив партійну роботу і на 6. зїзд був вибраний у кандидати до Ц. К. Р. К. П.

В жовтневу революцію т. Скрипник був членом Военно-революційного Комітету. Першим Всеукр. Зїздом Рад в грудни 1917 р. був покликаний на Україну в Народні Секретарі Працї, а потім і торговлї та промислу. Після захопленя Київа німецько - гайдамацьким військом, конференцією в Полтаві а потім і II. Всеукр. Зїздом та Всеукр. Ц.К. був вибраний головою Народного Секретаріяту України. Коли

німецькі імперіялісти захопили вже всю Україну, останніми зборами Ц. П. К. був вибраний у повстанський Народний Секретаріят, а партійною нарадою в Таганрозі в маю 1918 р. був вибраний членом і секретарем орґанізаційного комітету в справі скликаня конференції партійних орґанізацій України. На липневому Зїзді К.П.У. був вибраний у кандидати до Ц.К. К.П.У. (з грудня член Ц. К.). Після липневого повстаня лївих с.-рів Ц. К. Р. К. П. був делеґований в колеґію Ц. Ч. К. завідувати відділом боротьби проти контрреволюції, де й пробув до половини грудня 1918 р. На початку січня 1919 р. вступив в Раднарком України Народним Комісаром Державної Контролї. Ґубернською партійною конференцією був вибраний в члени Київського Ґубкому; проводив повітові зїзди Рад Київщини, обїздив Волинь, брав участь в боях з петлюрівськими бандами а в серпни 1919 р. був особливим уповноваженим Ради Оборони в боротьбі проти Зеленого. Після захопленя України денікінською білою ґвардією був з початку начальником політвідділу Гомельського знищеного району, а потім в порядку партійної мобілїзації був призначений начальником особливого відділу Реввоєнради кавказького фронту, де й пробув до останного погрому Денікіна

на Дону й на Кавказі. Після партійного Зїзду Р. К. П. в цвітни 1920 р. повернув на Україну для партійної і радянської роботи.

Був членом В. Ц. В. К. всіх сесій крім 3 і 7, членом Всерос. і Всеукр. Зїздів Рад і партійних зїздів, а в марті 1919 р. як делеґат К. П. (б.) У. брав участь в заснованю Комінтерна.

За часів царату був засуджений всього на 34 роки; просидів 4½ року а на засланю 7 років.

Званє Скрипника — журналїст, бухгальтер, статистик, працював він однак і як грузчик, робітник електричної стації і т. п. Партійну працю вів без перерви аж доси.

Тов. Блакитний (В. Елланський)
редактор харківських "Вістий" Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету Рад.

Тов. Полозов, член Колеґії Промбюро.

М. Баран, член б. Радянського Правительства Галичини.